

KÜTAHYA PARMAKÖREN T TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:
2025/45

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 28/10/2025 tarihli ve 2025/700 sayılı kararıyla oy birliğiyle kabul edilmiştir.

KISALTMALAR.....	iii
I. GİRİŞ.....	1
II. GENEL BİLGİLER.....	3
A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler.....	3
B. Kurum Personeli	3
C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler	6
III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	6
A. Fiziksel Koşullar	6
B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri.....	10
C. Beslenme.....	11
D. Sağlık Hizmetleri	12
E. Psikososyal Servis Hizmetleri.....	13
F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Etkinlikler	14
G. Dış Dünya ile İletişim	16
IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER.....	17
A. Değerlendirme	17
B. Tavsiyeler.....	18
1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler.....	18
2. Kütahya İl Jandarma Komutanlığına Yönelik Tavsiye.....	19
3. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiyeler	19
4. Sağlık Bakanlığına Yönelik Tavsiye	19

ACEP	: Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu
m²	: Metrekare
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol
para.	: Paragraf
TİHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması

I. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK); 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol'ü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'ın 1'inci maddesine göre Protokolün amacı: *“Bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendine göre UÖM: *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

4. 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 8'inci maddesi uyarınca: *“Kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasın olanaklı bulunduğu, yeterli düzeyde güvenlik sağlanmış ve hükümlünün gereksinimine göre bireysel, grup hâlinde veya toplu olarak iyileştirme yöntemlerinin uygulanabileceği tesislerdir.”*

5. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde, Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin bulundukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarına ziyaret gerçekleştirmek TİHEK'in görev ve yetki alanına girmektedir.

6. Anılan görevin icrası kapsamında 13-14/2/2025 tarihlerinde Kütahya Parmakören T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna¹ **habersiz** bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret Heyetinde; İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanları ... ve ... , İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcıları ... ve ... , Sosyal Hizmet Uzmanı ... ile Kurumumuzun talebi üzerine Kütahya Valiliği tarafından görevlendirilen Hekim ... yer almıştır.

7. Ziyaret, İdare ile yapılan ön görüşmeyle başlamıştır. TİHEK Heyeti tarafından Kurum İdaresine; UÖM'e, ziyaretin amacına ve yöntemine ilişkin bilgiler verilmiştir. İdareden Kurum hakkında güncel bilgiler, Kurumun mevcut durumu, mahpusların² sayısı ve sınıflandırmalarına ilişkin bilgiler alınmıştır. İdare ile yapılan görüşmenin ardından Ziyaret Heyeti odaların bulunduğu alan ve eklentilerde incelemeler gerçekleştirmiştir. İdarenin katılımı olmadan farklı gruplardan mahpusların bulunduğu odalar seçilerek buradaki mahpuslarla görüşmeler gerçekleştirilmiş ve mahpusların tutuldukları ortam yerinde gözlemlenmiştir. Heyet üyeleri tarafından görüşme gerçekleştirilen mahpuslara; TİHEK ve UÖM hakkında genel bilgi verilmiş, ziyaretin amacı ve kapsamı belirtilmiş, gizliliğe dikkat edilerek rapor hazırlanacağı hususu aktarılmıştır. Görüşmeler sırasında infaz ve koruma memurları ile diğer idari personel odalarda bulunmamıştır. Akabinde sağlık servisi, psikososyal servis, manevi rehberlik servisi, kütüphane, atölyeler, kamera odası, kantin, açık ve kapalı görüş alanları, avukat görüşme alanı, personel yemekhanesi, ziyaretçi odaları, açık ve kapalı spor salonları ziyaret edilmiş, gerekli kayıt, belge ve defterler incelenmiştir. Ziyaret bitiminde İdare ile son bir toplantı yapılmış olup ilk tespit ve gözlemler paylaşılmıştır. Ziyaret sonrası hazırlanacak raporun İdare ve ilgili kurumlarla paylaşarak tavsiyelerin takip edileceği ve takip ziyareti de yapılabileceği bilgisi verilmiş, ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret sonlandırılmıştır.

8. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 30/12/2024 tarihli ve 2024/1310 sayılı kararı ve Başkanlık makamının 27/1/2025 tarihli ve 47058 sayılı oluruna istinaden 13-14/2/2025 tarihlerinde Kütahya Parmakören T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gerçekleştirilen izleme ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

¹ Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

² Bu raporda kullanılan “mahpus” sözcüğü; ceza infaz kurumlarında özgürlüğünden mahrum bırakılan tutuklu, hükümlü ve hükmen tutukluları ifade etmektedir.

II. GENEL BİLGİLER

A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

9. Kurum Kütahya il merkezine yaklaşık 11 kilometre mesafede bulunmaktadır. Kuruma 07.00-18.30 saatleri arasında 45 dakika aralıklarla yapılan toplu taşıma seferleri ile ulaşım sağlanmaktadır.

10. 2015 yılında inşaatına başlanan Kurum 2022 yılında hizmete açılmıştır. Kurum 452.114 metrekare (m²) açık alan üzerinde 68.365 m² kapalı alanda hizmet vermektedir.

B. Kurum Personeli

11. Kurumda; 41'i kadın, 280'i erkek olmak üzere toplam 321 personel görev yapmaktadır. Personelin ünvan ve sayılarına göre dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

ÜNVAN	PERSONEL SAYISI
Kurum Müdürü	1
Kurum İkinci Müdürü	2
Diş Hekimi	2
Mühendis (Tekstil)	1
Psikolog	5
Sosyal Çalışmacı	1
Öğretmen	4
İdare Memuru	4
Muhasebe Yetkilisi	1
Ceza İnfaz Kurumu Kâtibi	4
Bilgisayar İşletmeni	4
Ambar Memuru	1
Memur	3
İnfaz ve Koruma Başmemuru	5
İnfaz ve Koruma Memuru	251

Teknisyen	12
Aile Hekimi	1
Sağlık Memuru	3
Aşçı	2
Hizmetli	5
Şoför	7
Kaloriferci	1
TOPLAM	320

12. Personelin öğrenim durumlarına göre dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

ÖĞRENİM DURUMU	PERSONEL SAYISI
İlkokul	1
Ortaokul	1
Lise	73
Önlisans	70
Lisans	170
Yüksek Lisans	6
TOPLAM	321

13. Kurumda, gündüz ve dörtlü vardiya³ olmak üzere iki farklı çalışma sistemi uygulanmaktadır. Gündüz mesai düzeninde, vardiya sistemine dâhil olmayan personel 08.30-17.30 saatleri arasında çalışmaktadır. Vardiya sistemi kapsamında görevli personel ise 08.30-20.30 ve 20.30-08.30 saatleri arasında dönüşümlü olarak çalışmaktadır.

14. Kurumda görev yapan personelin öncelikle ünvanıyla alakalı yetiştirme ve uyum eğitimi aldığı, ilerleyen süreçte görev yaptığı birim ile ilgili eğitimlere katıldığı öğrenilmiştir. Bunun yanında personele; “Yaşlı ve Engelli Hükümlü İle Çalışan Personel Uzmanlaşma Eğitimi”, “Kadın Hükümlü Tutuklularla Çalışan Personelin Uzmanlaşma Eğitimi” ve “Yabancı Uyruklu Hükümlü ile Çalışan Personelin Uzmanlaşma Eğitimi” gibi çeşitli gruplara yaklaşıma

³ Dörtlü vardiya; 08.30-20.30 arası çalışan personelin 24 saat dinlendiği, 20.30-08.30 arası çalışan personelin ise 48 saat dinlendiği çalışma sistemini ifade etmektedir.

yönelik eğitimler ve “Ceza İnfaz Kurumlarında İnsan Hakları Eğitimi” düzenlendiği bilgisi edinilmiştir. Personele ayrıca işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin bir eğitim düzenlenmediği anlaşılmıştır. Personelin 2024 ve 2025 yıllarında aldıkları başlıca eğitimler ilgileri dâhilinde aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

EĞİTİM KONUSU
Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu (ACEP) Projesi Uzman Uygulayıcı Eğitimi
Annemleyim Projesi ⁴ Yaygınlaştırma Eğitimi
İntihar ve İntiharı Önleme Eğitimi
Ani Müdahale Ekibi İşlemleri Eğitimi
Firarı Önleme Eğitimi
Ceza İnfaz Kurumlarında İnsan Hakları Eğitimi
Psikososyal Servis İşlemleri Eğitimi
İyi Hal Uygulamaları Rehberlik Programı
Ceza İnfaz Kurumu Yöneticileri İş Güvenliği Farkındalık Eğitimi
Psikososyal Servis Uyum Eğitimi
Eğitim ve Öğretim Servisi Memuru Eğitimi
Manevi Rehberlik İşlemleri Eğitimi
Afet, Acil Durumlara Müdahale ve Kriz Yönetimi Eğitimi
İlaç Takip Sistemi Programı Uygulayıcı Eğitimi
Yaşlı ve Engelli Hükümlü ile Çalışan Personel Uzmanlaşma Eğitimi
Mektup Okuma İşlemleri Eğitimi
Kadın Hükümlü-Tutuklularla Çalışan Personelin Uzmanlaşma Eğitimi
Kuruma Kabul İşlemleri Eğitimi
Yabancı Uyruklu Hükümlü ile Çalışan Personelin Uzmanlaşma Eğitimi

⁴ “Ceza İnfaz Kurumlarında Annesinin Yanında Kalan Çocuklar İçin Kurum Modeli Geliştirilmesi Teknik Destek Projesi” kısa adıyla “Annemleyim Projesi” kapsamında kurum personelleri, anneler ve annesinin yanında kalan çocuklar için eğitim programları oluşturulmuştur.” (<https://cte.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/annemleyim-projesi>, E.T: 9/4/2025).

C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

15. Kurumun arttırılmış kapasitesi 1366'dır. Ziyaret tarihinde Kurumda, 1592 hükümlü, 133 hükmen tutuklu⁵ ve 168 tutuklu olmak üzere toplam 1893 mahpus bulunmaktadır. Mahpusların 19'u yabancı uyrukludur.⁶

16. Kurumda toplam 75 kadın mahpus bulunmakta olup anne yanında kalan çocuk sayısı 1'dir.

17. Kurumda 12-18 yaş aralığında 1 suça sürüklenen çocuk mahpus bulunmaktadır.

III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

A. Fiziksel Koşullar

18. A, B, C ve idarî blok olmak üzere 4 bloktan oluşan Kurum 2 katlı olarak inşa edilmiştir.

19. Kurumda, 72 adet çoklu koğuş ve 102 adet tekli oda bulunmaktadır. Kurumda bulunan koğuş ve odaların tiplerine göre sayıları ve alanları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

KOĞUŞ/ODA TİPİ	SAYISI	ALAN (m ²)
Büyük Oda	54	145,67
Orta Büyüklükte Oda	8	127,15
Küçük Oda	10	88,84
Tek Kişilik Oda	102	15,58
TOPLAM	174	11.361

20. Kurumda bulunan çoklu koğuşların alt katında ortak yaşam alanı, mutfak, havalandırma, bir banyo ve bir ya da iki tuvalet bulunduğu; üst katında ise mahpusların yataklarının ve metal eşya dolaplarının yer aldığı yatma alanının bulunduğu görülmüştür.

⁵ Hükmen tutuklu; yerel mahkeme tarafından hakkında hüküm kararı verilmiş ancak hükmü henüz kesinleşmemiş tutukluları ifade etmektedir.

⁶ Yabancı uyruklu mahpusların; 6'sı Afganistan, 4'ü İran, 3'ü Suriye, 2'si Azerbaycan, 1'i Cezayir, 1'i Fas, 1'i Irak ve 1'i Pakistan uyrukludur.

21. Çok kişilik koğuşların havalandırma alanlarına, ortak yaşam alanından açılan bir kapı aracılığıyla erişildiği, bu kapıların gün doğumunda açılıp gün batımında kapatıldığı ifade edilmiştir. Ziyaret sırasında farklı koğuşlarda görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından da bu husus teyit edilmiştir.

22. Çok kişilik koğuşların genelinde kalabalıklaşma olduğu, bu nedenle bazı mahpusların yerde yattığı ve kişisel eşyalarını yerleştirmek için dolaplarının bulunmadığı görülmüştür.

23. Kurumda ziyaret edilen bazı koğuşların üst katlarında çatıdan akma olduğu, tavan ve duvarlarda rutubet oluştuğu görülmüştür.

24. Tek kişilik odalarda; ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası, hücreye koyma disiplin cezası bulunan mahpuslar ile HIV, Hepatit gibi bulaşıcı hastalığa sahip mahpusların barındırıldığı görülmüştür. Kurum İdaresi ile yapılan son görüşmede Ziyaret Heyeti tarafından ağırlaştırılmış infaz rejimine tâbi olmayan mahpusların tek kişilik odalarda barındırılmaması için gerekli önlemlerin alınması gerektiği ifade edilmiştir. Ziyaretin ardından, Kurum İdaresi tarafından ilgili mahpusların tek kişilik odalardan alınarak bu kişiler için oluşturulan ayrı bir koğuşa alındıkları bilgisi iletilmiştir.

25. Tek kişilik odaların kendilerine ait ayrı bir havalandırma alanı bulunmamaktadır. Bu odalarda kalan mahpusların yararlandığı ortak havalandırma alanları mevcut olup, mahpusların bu alanlardan günde yaklaşık 1 saat faydalandıkları belirtilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından da ilgili husus ifade edilmiştir. İncelemeler sırasında tek kişilik koğuşlarda; yatak, dolap, masa, sandalye, televizyon ve mutfak alanı bulunduğu görülmüştür.

26. Ziyaret edilen bir kadın koğuşunda görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından, bu koğuşun geçici koğuştan dönüştürülmesi dolayısıyla müstakil bir havalandırma alanının bulunmadığı ve dolayısıyla havalandırma alanından erkek koğuşlarından kalan vakitlerde faydalandırıldıkları ifade edilmiştir. İlgili husus Kurum İdaresi tarafından da doğrulanmıştır.

27. Kurumda, yeni gelen mahpusların koğuşları belirleninceye kadar kaldıkları 2 adet geçici koğuş mevcuttur. Geçici koğuşta yapılan incelemelerde; koğuşlarda ranza, dolap, masa, sandalye, mutfak alanı ile tuvalet ve banyo alanı bulunduğu görülmüştür.

28. Kurumda 4 adet sigara içilmeyen koğuş bulunmaktadır.

29. Ziyaret edilen koğuşlarda ve tek kişilik odalarda acil çağrı butonlarının bulunduğu ve çalışır vaziyette olduğu görülmüştür.

30. Kurumun doğalgaz yakıtlı merkezî kalorifer tesisatı ile ısındığı belirtilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpusların büyük bölümü tarafından ısınma sorunu yaşanmadığı

belirtilmiş ancak bazı mahpuslarca, koğuşlarındaki peteklerin yeterince ısınmadığı ifade edilmiştir. İlgili durum, bazı koğuşlarda Ziyaret Heyeti tarafından da gözlemlenmiş ve sonrasında Kurum İdaresi ile yapılan görüşmede bu husus iletilmiştir. İdare tarafından, konuya ilişkin gerekli kontrollerin yapılacağı yönünde bilgi verilmiştir.

31. Kurum İdaresi tarafından kişi başına ve günlük olarak sıcak su için 40 litre ve soğuk su için 75 litre su kotalarının olduğu belirtilmiştir. Farklı koğuşlarda görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından sıcak su kotalarının kendileri için yetersiz kalabildiği ifade edilmiştir.

32. Koğuşların yapay aydınlatması floresan tipi lambalarla, doğal aydınlatması ise pencereler ve havalandırma bahçesinin kapısıyla sağlanmaktadır. İncelemeler sırasında koğuşlardaki ortak alanların ve odaların aydınlık olduğu görülmüştür.

33. Koğuşların temizliği mahpuslar tarafından gerçekleştirilmektedir. Maddi durumu iyi olmayan mahpusların ihtiyaç duyduğu temizlik malzemelerinin Kurum tarafından verildiği, diğer mahpusların ise temizlik malzemelerini kantinden temin edebildiği hem Kurum İdaresi hem de görüşülen mahpuslar tarafından belirtilmiştir.

34. Kurum çamaşırvhanesinde çalışan vaziyette 15 adet yıkama ve 15 adet kurutma makinesi bulunmaktadır. Mahpuslar çamaşırlarını file başına 55 TL ücret karşılığında yıkatabilmektedir. Ayrıca Kurumda genel bütçeye ait 3 adet sanayi tipi yıkama, 2 adet yıkama, 3 adet sanayi tipi kurutma ve 1 adet kurutma makinesi bulunmakta olup bu makinelerde mahpuslara ait battaniye ve çarşafların ücretsiz olarak ayda 1 defa yıkatıldığı belirtilmiştir. Bu bilgiler görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından da teyit edilmiş olup bu hususta Heyete iletilen bir şikâyet olmamıştır.

35. Kurum İdaresi ile gerçekleştirilen görüşmelerde; Kuruma yeni gelen mahpuslara battaniye, nevresim ve yastık verildiği belirtilmiş olup ilgili husus görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından da ifade edilmiştir.

36. Kurumda 1 adet berberhane mevcuttur. Berberhane içerisinde 2 işçi mahpusun çalıştığı ve Kurum personeline hizmet verildiği öğrenilmiştir. Mahpusların ihtiyaçlarına yönelik olarak koğuş içerisine tıraş makinesi verildiği, mahpusların saç ve sakal tıraşını kendilerinin yaptığı belirtilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan incelemede, Kurum berberhanesinde güvenlik kamerası bulunmadığı, dolayısıyla bu alanın kör nokta teşkil ettiği tespit edilmiştir. İlgili durum Kurum idaresi ile paylaşılmış ve ziyareti müteakip bu alana da kamera tesisatı kurulduğu bilgisi edinilmiştir.

37. Kurum içerisinde 2 adet doku hasarı ve travma önleyici oda⁷ mevcuttur. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan incelemede; odaların mavi-gri renkli yumuşak (sünger) malzeme ile kaplandığı ve odalarda tuvalet bulunduğu görülmüştür. Odaya yerleştirilen kameraların tuvalet kısmını görüntülemeyi tespit edilmiştir. Odaların aydınlatma ve havalandırmasının 1 adet floresan lamba ve tavana yakın bulunan pencerede konumlandırılmış havalandırma fanı ile sağlandığı görülmüştür. İdare tarafından, Kurumun açıldığı tarihten beri doku hasarı ve travma önleyici odaların kullanılmadığı belirtilmiş ve incelenen kayıtlardan da bu durum teyit edilmiştir.

38. Yumuşak odaların hemen yanında bir adet müşahede odasının bulunduğu, odada yere sabitlenmiş bir metal yatak, bir mutfak dolabı ve bir kalorifer peteğinin yer aldığı görülmüştür. Yapılan incelemede, camların açılmadığı ve prizlerin kapalı olduğu ve banyoda yer alan duş başlığının duvara gömülü şekilde yerleştirildiği görülmüştür. Temiz olmadığı değerlendirilen bu odada kamera bulunmadığı da görülmüştür. İdare tarafından bu odanın intihar girişiminde bulunma ihtimali olan mahpuslar için kullanıldığı, mahpusların yumuşak oda yerine buraya alındığı, ziyaret tarihine kadar söz konusu odanın yalnızca bir kez kullanıldığı ve bu kullanıma ilişkin herhangi bir kayıt defteri tutulmadığı belirtilmiştir.

39. Kurumda 437 adet güvenlik kamerası bulunmaktadır. İncelemeler sırasında kamera kayıtlarının hareketliliğin fazla olduğu yerlerde 6-8 ay, az olduğu yerlerde ise 10-12 ay saklanabildiği tespit edilmiştir. Koğuşların ortak yaşam ve havalandırma alanlarında kamera bulunduğu, yatma alanlarında ise kamera bulunmadığı görülmüştür.

40. Kurumda haşere ve böceklerle karşı ilaçlamanın her ay düzenli olarak yapıldığı belirtilmiş, incelenen belgelerden bu durum teyit edilmiştir. Görüşülen mahpuslar tarafından da Kurumda düzenli olarak ilaçlama gerçekleştirildiği belirtilmiş, incelenen koğuşlarda haşere ve kemirgen sorununa rastlanmamıştır.

41. Kurumda yangın alarm sisteminin kurulu olduğu ve yangın söndürme için gerekli ekipmanların bulunduğu gözlemlenmiştir. Kontrol edilen yangın söndürme tüplerinin dolu olduğu ve son kullanım tarihlerinin geçmediği tespit edilmiştir. Ayrıca, atölyelerin bulunduğu alanlara, yangın anında kolaylıkla kullanılabilecek "yangın topu" olarak adlandırılan ürünlerin yerleştirildiği görülmüştür. Ziyaret sırasında kurumda bir yangın tatbikatı gerçekleştirilmiş, tatbikat kapsamında ambulans, itfaiye ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ekiplerinin kuruma 10-12 dakika içinde ulaştığı gözlemlenmiştir.

⁷ Yumuşak oda ve süngerli oda olarak da bilinmektedir.

B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri

42. Mahpusların kuruma ilk kabulü sırasında, kimlik sorgulamasının yapıldığı, parmak izlerinin sisteme kaydedildiği ve ardından arama odasına alınarak mevzuata uygun şekilde üst aramasının gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Mahpusun para ve değerli eşyalarının emanet eşya deposuna alındığı, sonrasında ise geçici koğuşa yerleştirildiği ifade edilmiştir. Yapılan kamera kayıtları incelemesinde, kuruma kabul edilen mahpuslara tek kullanımlık önlük verildiği ve görevli personelin eldiven kullandığı görülmüştür. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından da ilgili hususlar teyit edilmiştir.

43. Kuruma ilk kabul esnasında mahpuslara hakları ve yükümlülükleri konusunda sözlü olarak bilgilendirme yapıldığı belirtilmiş olup mahpus haklarına dair bilgileri içeren tutuklu ve hükümlü el kitabının verildiği öğrenilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, ilk kabul esnasında sözlü olarak bilgilendirildiklerini, kendilerine tutuklu ve hükümlü el kitabının verildiğini ifade etmişlerdir. Söz konusu el kitabının farklı dillerdeki baskılarının da bulunduğu görülmüş ve ihtiyaca binaen mahpuslara teslim edildiği öğrenilmiştir.

44. Mahpusların Kuruma kabulü sırasında, ilk olarak İdare ve Gözlem Kurulunun mahpusun dosyası üzerinde inceleme yaptığı, bu süreçte mahpusların geçici koğuşlarda barındırıldığı öğrenilmiştir. Odalara ve koğuşlara yerleştirmenin ise mevzuata uygun şekilde, mahpusların hükümlülük süreleri ve suç türleri dikkate alınarak yapıldığı anlaşılmıştır.

45. İdare tarafından, ayda 1 defa jandarma personeli ve 1 defa da infaz ve koruma memurları tarafından olmak üzere 2 defa koğuşlarda arama yapıldığı belirtilmiştir.⁸ Görüşme gerçekleştirilen mahpusların bir kısmı tarafından aramalar sırasında personel tarafından kişisel eşyalarının dağıtıldığı ve eşyaların yere atıldığı için kirlendiği ifade edilmiştir.

46. Kurumda, sabah koğuş havalandırma alanında ve akşam koğuş içerisinde olmak üzere günde 2 defa sayım yapıldığı bilgisi verilmiştir. Sayımların Kurum nöbetçi müdürü ve başmemuru eşliğinde görevli personel tarafından yapıldığı öğrenilmiştir.

47. Kurum İdaresi tarafından, mahpusların her sabah yapılan sayım sırasında yazdıkları dilekçeleri görevli personele teslim ettikleri, bu dilekçelerin personel aracılığıyla kurum başmemurluğuna iletildiği ve başmemurluk tarafından ilgili birimlere havale edildiği belirtilmiştir. Dilekçe çıkış numarasını talep eden mahpuslara, Ulusal Yargı Ağı Projesi kayıtları üzerinden tespit edilmek suretiyle dilekçe kayıt numaralarının yazılı olarak verildiği

⁸ 5275 sayılı Kanun'un "Arama" başlıklı 36'ncı maddesine göre; "(1) Kurumlarda, odalar ve eklentilerinde, hükümlülerin üst ve eşyasında habersiz olarak her zaman arama yapılabilir. Her ay bir kez mutlaka arama yapılır."

ifade edilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpusların bir kısmı tarafından dilekçelerine ilişkin evrak kayıt numaralarının kendileri ile paylaşılmadığı ifade edilmiştir.

48. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, talep etmeleri halinde Kurum Müdürü ve başmemur ile görüşebildiklerini ifade etmiştir. Mahpuslar ayrıca genel olarak personelin tutum ve davranışlarından memnun olduklarını belirtmişlerdir.

C. Beslenme

49. Mahpuslara sabah, öğle ve akşam olmak üzere günde 3 öğün yemek verilmektedir. İdare tarafından yemeklerin günlük iye bedeli doğrultusunda, yemeklerin miktarı ve çeşitliliğine önem verilerek Açık Ceza İnfaz Kurumunda hazırlandığı belirtilmiştir.

50. İdare tarafından özel beslenme ihtiyacı olan mahpuslar için hekim tarafından tüketilmesi uygun görülen yemeklerin hazırlandığı belirtilmiştir.

51. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından sürekli aynı yemeklerin çıktığı, yemeklerin lezzetli olmadığı iddia edilmiş ve hijyen konusunda çekincelerinin bulunduğu belirtilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından haftalık yemek listeleri incelenmiş, çıkan yemeklerin genellikle farklı olduğu görülmüştür.

52. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından, haftalık yemek listelerinin kendileriyle paylaşılmadığı dile getirilmiş ve yemek listelerinin haftalık olarak kendileri ile paylaşılması talep edilmiştir. Kurum İdaresi tarafından yemek listelerinin Kurum idarî televizyon kanalında paylaşılabilceği ifade edilmiştir.

53. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından kahvaltı öğünlerinde uzun süredir yumurta verilmediği dile getirilmiştir. Kurum İdaresi tarafından, durumun yumurta tedarikinin işyurtları bulunan ceza infaz kurumlarından sağlanması ve bu tedarikin tüm ceza infaz kurumlarının ihtiyacını karşılamada yetersiz kalmasından kaynaklandığı belirtilmiştir.

54. Ziyaret tarihinde öğle yemekleri Kurumda yenilmiş ve personel ile mahpusların aynı yemekleri tükettiği görülmüştür. Yenilen yemeklerin lezzeti, çeşitliliği ve doyuruculuğu Ziyaret Heyeti tarafından yeterli bulunmuştur.

55. İdare tarafından, Kurumun şehir şebeke hattına bağlı olmaması nedeniyle kuyu suyu kullanıldığı belirtilmiştir. İncelenen bilgi ve belgelerden, Kurumdaki içme suyunun ayda bir defa analizinin yapıldığı ve 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik’e uygun olduğu anlaşılmıştır.

56. Kurumda 12 işçi mahpus ve 8 infaz ve koruma memurunun çalıştığı 1 adet kantin mevcuttur. Görüşme gerçekleştirilen bazı mahpuslar, kantinde sadece 2 markaya ait sigara

satıldığını, gıda ürün çeşitliliğinin az olduğunu ve talep ettikleri ürünlere erişemediklerini, iç çamaşırlarında beden çeşitliliği olmadığını ve ürünlerin dayanıksız olduğunu ifade etmişlerdir. İdare tarafından ürün dağıtımındaki stokların yetersiz olmasından ve uygulanan konsinye sisteminden dolayı bazen mahpusların talep ettikleri ürünlere erişemedikleri belirtilmiştir. Gerçekleştirilen incelemede ürün çeşitliliğinin genel itibarıyla yeterli olduğu görülse de iç çamaşırlarında beden çeşitliliği olmadığı ve tek markanın ürünlerinin satıldığı görülmüştür.

D. Sağlık Hizmetleri

57. Kurum sağlık servisinde genel muayene ve diş muayenesi hizmetleri verilmekte olup, sağlık servisinde 1 aile hekimi, 2 diş hekimi, 3 sağlık memuru ve 1 infaz koruma memuru görev yapmaktadır. Aile hekiminin hafta içi 4 gün Kurumda hizmet verdiği bilgisi alınmıştır. Kurum İdaresi tarafından, ikinci bir aile hekimi görevlendirilmesi amacıyla girişimlerde bulunulduğu ancak İl Sağlık Müdürlüğünden henüz dönüş alınmadığı ifade edilmiştir.

58. Sağlık servisinde; muayene odası, mahpus bekleme alanı, diş tedavilerinin gerçekleştirildiği oda, revir koğu, pansuman odası, arşiv odası ve ilaç odası bulunmaktadır.

59. Sağlık sevisinde bulunan ilaç odasında mahpuslara verilecek olan ilaçların yer aldığı ve verilecek ilaçların bu alanda hazırlandığı görülmüştür. Ziyaret Heyeti tarafından mahpuslara verilecek ilaçların kişiye özel kutulara koyularak hazırlandığı ancak ilaçların hazırlanması esnasında ilgili personelin eldiven kullanmadığı görülmüştür.

60. İlaç odasında, psikiyatrik ilaçlar ile kırmızı veya yeşil reçeteli ilaçlar için ayrı kayıtların tutulduğu ve bu ilaçların ayrı kilitli bir dolapta muhafaza edildiği görülmüştür. Kronik kalp, tansiyon, kolesterol, mide, soğuk algınlığı, ağrı kesici, vitamin gibi ilaçların mahpusa kutu ile teslim edildiği ve mahpusun ilaçlarını koğu götürebildiği bilgisi edinilmiştir.

61. Görüşme yapılan bazı mahpuslar tarafından, düzenli olarak kullanmaları gereken ilaçları bitmeden temin edemedikleri ve ilaçlar tükendikten sonra yeniden dilekçe vermek zorunda kaldıkları ifade edilmiştir. İdare tarafından ilaç temininde zaman zaman istisnai gecikmeler yaşanabildiği belirtilmiştir.

62. Görüşme yapılan mahpusların çoğunluğu tarafından, ayda yalnızca bir kez revire çıkabildikleri ve hastaneye sevklerde gecikmeler yaşandığı ifade edilmiştir. Kurum İdaresi tarafından, sevklerde yaşanan gecikmelerin Jandarma'nın personel ve araç yetersizliğinden kaynaklandığı belirtilmiştir. Yapılan incelemede, Kurumun kapasitesinin üzerinde hizmet vermesi ve kampüste bulunan diğer ceza infaz kurumlarının sevk işlemlerinin de buradan

yürütülmesi nedeniyle personel ve araç yetersizliğinin olduğu, bu durumun sevklerde gecikmelere yol açtığı anlaşılmıştır.

63. Evrak incelemesi sonucunda, Kurumda görevlendirilen aile hekiminin, Nisan 2024 ve Şubat 2025 tarihleri arasında mahpuslara yönelik olarak 11.800 tedavi işlemi gerçekleştirdiği, yine aynı dönem içinde 6.491 hastane sevkı yapıldığı görülmüştür. İdare tarafından, mahpusların muayene taleplerinin dilekçe vasıtasıyla alındığı, acil veya kronik rahatsızlıkları bulunanlara öncelik verilerek günlük ortalama 60 hastanın muayene edildiği belirtilmiştir.

64. Mahpusların mesai saatleri içinde acil bir sağlık sorunu yaşamaları durumunda aile hekimi tarafından müdahale edildiği, mesai saatleri dışında ise Kurumda görevli en yetkili amirin talimatıyla 112 Acil Çağrı Merkezi'nin arandığı belirtilmiştir.

65. Ziyaret sırasında sağlık servisinde bulunan acil durum çantası incelenmiş, çanta içerisinde bulunması gereken malzemeler bakımından herhangi bir eksiklik tespit edilmemiştir.

66. Kurumda görevli iki diş hekiminin, hafta içi her gün 08.30-17.30 saatleri arasında çalıştığı, ayrıca diş hekimlerinin dönüşümlü olarak Açık Ceza İnfaz Kurumu'nda da görev yaptıkları öğrenilmiştir.

67. Diş hekimiyle yapılan görüşmede, günde ortalama 15–20 mahpusun muayene edildiği, diş muayenesi kapsamında çekim, dolgu ve kanal tedavisi gibi işlemlerin yapılabildiği, tedavi planlamasında kullanılan röntgen cihazının ayrı bir odada bulunduğu, daha kapsamlı müdahaleler için ise mahpusların Ağız ve Diş Sağlığı Merkezine sevk edildiği bilgisi verilmiştir. Görüşme yapılan bazı mahpuslar, hastaneye sevklerde gecikmeler yaşandığını ifade etmiştir. Bu durum Kurum İdaresiyle paylaşıldığında, İdare tarafından Ağız ve Diş Sağlığı Merkezinde sabit bir hekimle çalışıldığı ve sevklerin genellikle ortalama 3 ay sürdüğü belirtilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından, diş hekiminin kendileri ile ilgilendiği ve kendilerine karşı tavır ve tutumundan memnun oldukları dile getirilmiştir.

E. Psikososyal Servis Hizmetleri

68. Psikososyal serviste 5 psikolog, 1 sosyal çalışmacı ve 3 infaz ve koruma memuru görev yapmaktadır. İdare tarafından, psikososyal servis personelinin hafta içi mesai saatleri içerisinde hizmet verdiği belirtilmiştir.

69. Psikososyal serviste, ilk görüşme, bireysel görüşme, bireysel müdahaleler, grup çalışmaları, seminer düzenlenmesi, aileye yönelik çalışmalar, idari görevler, kriz durumları gibi çeşitli işlemlerin gerçekleştirildiği öğrenilmiştir.

70. Mahpusun kuruma ulaştıktan ve diğer birimlerdeki işlemleri tamamlandıktan sonra, Araştırma ve Değerlendirme Formu doldurulmak suretiyle genel risk durumu ve ihtiyaçlarının belirlendiği, psikososyal servisten yararlanma ihtiyacının tespit edilmesi hâlinde, bireysel görüşme gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Bireysel görüşmelerde mahpusun kendisini daha iyi tanıması, sorunlarının farkına varması ve bu sorunlarla başa çıkma becerileri geliştirmesi yoluyla davranışsal ve ruhsal problemlere müdahale edilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

71. Mahpusların infaz sürecinde dilekçe yoluyla psikososyal servisten yararlanabildikleri belirtilmiştir. Kurumdaki diğer birimlerin yönlendirmesi veya psikologların gerekli görmesi durumunda da bireysel görüşme yapılabildiği ifade edilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından dilekçe ile talep etmeleri halinde psikososyal servis ile görüşebildikleri ifade edilmiştir.

72. Psikososyal servis tarafından stres, öfke, bağımlılık gibi alanlarda grup çalışmaları gerçekleştirildiği ayrıca tahliye edilme sürecinde de mahpuslarla bireysel görüşmeler gerçekleştirildiği belirtilmiş olup ilgili hususlar görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından ve psikososyal serviste tutulan kayıtların incelenmesinden doğrulanmıştır.

73. İdare tarafından sosyal yardımlara ilişkin olarak Türk Kızılay'ı ile iletişimde olduğu, zaman zaman Kurum bütçesinden de mahpusların ihtiyaçlarının karşılanabildiği belirtilmiştir. Son 2 ay içinde ihtiyaç sahipliğini ileten 19 mahpusa sosyal yardımda bulunduğu anlaşılmıştır.

F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Etkinlikler

74. Kurum eğitim servisinde; eğitim-öğretim birimi, manevi rehberlik birimi ve kütüphane birimi olmak üzere üç bölüm bulunmakta olup bu bölümlerde 4 öğretmen, 3 vaiz ve 6 infaz ve koruma memuru görev yapmaktadır. Kurumda eğitim servisi bünyesinde kullanılmakta olan 134 kişilik 1 adet konferans salonu bulunmaktadır.

75. Kurumda aktif olarak eğitim-öğretime devam eden 640 mahpus bulunmaktadır. Eğitim-öğretime devam eden mahpusların; 92'si Açık Öğretim Ortaokulu, 497'si Açık Öğretim Lisesi, 24'ü Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi, 13'ü Atatürk Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi ve 14'ü İstanbul Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesinde eğitimine devam etmektedirler. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, eğitim ve sınavlar konusunda herhangi bir sorun yaşamadıklarını ve ders materyallerinin koşullarda bulundurulması noktasında kota uygulaması bulunmadığını ifade etmişlerdir. Açık Öğretim Ortaokulu ve Lisesine devam eden

mahpusların kitaplarının Kurum tarafından Halk Eğitim Merkezi Müdürlükleri aracılığıyla temin edildiği ve mahpuslara teslim edildiği belirtilmiştir.

76. Hafta içi 08.30-17.30 saatleri arasında hizmet veren Kurum kütüphanesinin bünyesinde 5.819 adet kitap bulunmaktadır.

77. Ziyaret sırasında, kütüphanedeki kitapların çeşitli türlerde olduğu ve yabancı dillerde kitapların da bulunduğu gözlemlenmiştir. Kurum ile İl Halk Kütüphanesi arasında bir protokol imzalandığı ve mahpuslar tarafından İl Halk Kütüphanesinde yer alan kitaplardan da yararlanılabildiği öğrenilmiştir. Mahpusların oda ve koğuşlarda bulundurabileceği kitap sayısının; Kurum kütüphanesinden 3, Kütahya İl Halk Kütüphanesinden 1 ve dışarıdan temin edilen kitaplar için 5 olmak üzere toplam 9 adetle sınırlandırıldığı bilgisi edinilmiştir. Ders kitapları ve dinî içerikli kitapların bu sınırlamaya dâhil edilmediği ifade edilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından ders kitaplarının temininde ve yanlarında bulundurabilecekleri kitaplara dair bir sorun yaşanmadığı ifade edilmiştir.

78. Mahpusların oda ve koğuşlarda bulundurabilecekleri kitap sayısının aşılması halinde, kitapların mahpusların isimlerine göre ayrılarak kütüphanede muhafaza edildiği ve mahpusların ihtiyaçlarına göre kitaplarını değiştirebildiği belirtilmiştir.

79. Mahpusların, gazete ve dergilere dış kantin aracılığıyla ulaşabildikleri belirtilmiştir. Gazetelerin aylık abonelik yoluyla tedarik edilip günlük olarak dağıtıldığı, dergilerin ise eğitim servisi tarafından incelenerek mahpuslara verildiği bilgisi edinilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından gazete ve dergi teminlerinin zamanında yapıldığı ifade edilmiştir.

80. Kurumda 2024 yılı içinde okuma-yazma kursu, örme ve düğümlü takı yapımı kursu, erkek tişört dikimi kursu, doğalgaz yakıtlı kalorifer kursu, emlak danışmanlığı kursu, el ve ayak bakımı kursu, yağlı boya resim kursu, seramik biçimlendiricisi kursu ile yabancılar için Türkçe kurslarının düzenlendiği bilgisi edinilmiştir. Ziyaret tarihi itibarıyla kurumda okuma-yazma, erkek tişört dikimi ve doğalgaz yakıtlı kalorifer kurslarının devam ettiği öğrenilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından, Kurumda devam eden kursların çeşitlilik arz etmediği ve özellikle kadın mahpuslar tarafından kadınlara yönelik kursların yeterli olmadığı ifade edilmiştir.

81. Kurumda; 400 mahpusun çalıştığı konfeksiyon atölyesi, 84 mahpusun çalıştığı çini atölyesi, 48 mahpusun çalıştığı ayakkabı atölyesi ile çamaşır yıkama-kurutma, terzi, marangoz, fırın ve fotoğraf-fotokopi atölyeleri bulunmaktadır. Ziyaret edilen atölyelerin duvarlarında iş sağlığı ve güvenliği uyarılarının yer aldığı görülmüş, atölyelerde çalışan mahpuslara iş sağlığı ve güvenliği konularında bilgilendirme yapıldığı öğrenilmiştir.

82. Kurumda 1 adet açık, 1 adet kapalı spor alanı bulunmaktadır. Açık spor alanının Kasım 2024'te tadilata alındığı ve tadilatın 2025 yazına kadar tamamlanmasının planlandığı bilgisi edinilmiştir. Mahpusların kapalı spor alanında, Kütahya Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü tarafından görevlendirilen antrenör eşliğinde ayda iki defa, 45 dakika ile bir saat arasında spor yapabildikleri öğrenilmiştir. Mahpuslar ile gerçekleştirilen görüşmelerden ve incelenen kamera kayıtlarından mahpuslar tarafından ilgili sürelerde spor alanlarının kullanılabildiği anlaşılmıştır.

G. Dış Dünya ile İletişim

83. Kurumda toplam 44 adet ankesörlü telefon bulunmaktadır. Telefonlar, mahpuslar tarafından mevzuata uygun şekilde haftada bir defa 10 dakikalık süreyle kullanılmaktadır. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, telefon görüşmesi konusunda herhangi bir sorun yaşamadıklarını belirtmiştir.

84. Ziyaret sırasında, Kurumda ACEP kapsamında görüntülü görüşme kabinlerinin temin edildiği ancak henüz kurulumlarının tamamlanmadığı gözlemlenmiştir. Rapor yazım sürecinde Kurum İdaresi tarafından, söz konusu kabinlerin kurulumlarının tamamlandığı ve hizmete alındığı bildirilmiştir. Kurumda 72 adet koğuşlarda ve 1 adet sağlık servisinde olmak üzere toplam 73 adet ACEP kabini bulunmaktadır. ACEP üzerinden her mahpusun haftalık 30 dakika görüşme hakkı olduğu, ayrıca bir önceki hafta açık veya kapalı görüş hakkını kullanmayan mahpuslar için ek olarak 30 dakika konuşma süresi tanımlandığı belirtilmiştir. 0-6 yaş aralığında çocuğu bulunan kadın mahpuslar için bu sürenin iki katı olarak uygulandığı öğrenilmiştir.

85. Kurumda 89 kişilik kapasiteye sahip 6 adet açık görüş alanı bulunmaktadır. Açık görüş alanlarında saat bulunmadığı, mahpuslara süre hakkında bilginin personel tarafından verildiği öğrenilmiştir. Mahpusların ayda 1 kez ve 40 dakika süreyle açık görüş hakkından faydalanabildiği öğrenilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından incelenen kamera kayıtlarında; mahpusların açık görüşler esnasında aileleri ile görüşebildiği ve görüşlerin yaklaşık 40 dakika sürdüğü teyit edilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından da görüşme sürelerine Kurum İdaresi tarafından riayet edildiği ve bu konuda bir sorun yaşanmadığı dile getirilmiştir.

86. Kurumda, her biri 9 kişilik olmak üzere toplam 36 kişilik kapasiteye sahip 4 adet kapalı görüş alanı bulunmaktadır. Bu alanlarda, mahpuslar ziyaretçileriyle telefon ahizelerini kullanmak suretiyle görüşebilmektedir. Mahpusların, ayda üç kez ve her seferinde 30 dakika süreyle kapalı görüş hakkından yararlanabildiği bilgisi edinilmiş olup, bu durum Ziyaret Heyeti

tarafından incelenen kamera kayıtlarıyla teyit edilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından da görüşme sürelerine Kurum İdaresi tarafından riayet edildiği ve bu konuda bir sorun yaşanmadığı dile getirilmiştir.

87. Odalarda/koğuşlarda bulundurulabilen televizyonlarda 50 adet televizyon kanalının mevcut olduğu görülmüştür. Ziyaret Heyetinin televizyon kanal listesi üzerinde yaptığı incelemede; idarî duyuru kanalı, film, müzik, belgesel ve haber kanallarının bulunduğu görülmüştür.

88. Kurumda 12 avukat görüşme odası bulunmaktadır. Ziyaret Heyetinin avukat görüşme odalarında yaptığı incelemede; odalarda masa ve sandalye bulunduğu, ses yalıtımının sağlandığı anlaşılmıştır. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, avukat görüşme odasında avukatları ile görüşebildiklerini, bu konuda herhangi bir kısıtlamayla karşılaşmadıklarını ifade etmiştir.

89. Kurumda 5 adet Ses ve Görüntülü Bilişim Sistemi (SEGBİS) odası bulunmaktadır. Bu odalarda bulunan teçhizatın, mahpusların adlî makamlar nezdindeki süreçlerine katılabilmelerine elverişli ve çalışır vaziyette olduğu anlaşılmıştır.

90. Kurumda 6 adet eş görüşme odası mevcut olup her bir odada birer adet çift kişilik yatak, tuvalet ve banyo bulunduğu, odalarda kamera bulunmadığı, genel itibarıyla odaların temiz ve aydınlık olduğu görülmüştür. Eş görüşme odalarının kapılarının hemen yanında acil çağrı butonları mevcut olup butonların çalışır vaziyette olduğu anlaşılmıştır.

IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

A. Değerlendirme

91. TİHEK'in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli, ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek iletişim doğrultusunda iş birliği esasına dayanmaktadır. Kurum İdaresi tarafından Ziyaret Heyetinin bütün bölümlere erişimi sağlanmış, mahpuslarla özel görüşmeler yapabilmesi için gerekli önlemler alınmış ve gerekli bilgi ve belgelere erişim vakitlice sağlanmıştır. Bu çerçevede, Kurum İdaresi ve personelinin ziyaret esnasında gösterdiği iş birliğine açık tutumları Ziyaret Heyeti tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

B. Tavsiyeler

1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

92. Kurumda görevli personelin hizmet içi eğitim müfredatına işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin eğitimlerin dâhil edilmesi,

93. Kurum genelinde kalabalıklaşma sorunu görüldüğünden koğuşlarda mahpusların yer yataklarında yatma sorununun çözülmesi için mahpuslara ranza temin edilmesi ve her mahpusa kişisel eşyalarını saklayabilecekleri birer dolap verilmesi,

94. Çatıdaki akma sorunundan etkilenen koğuşlardaki rutubet ve küflenmenin çözümüne yönelik çalışmalar yürütülmesi,

95. İntihar teşebbüsünde bulunan, kendine ve çevresine zarar veren veya öfke krizi geçiren mahpusların korunması amacıyla kullanılan müşahede odasının fiziksel koşullarının mahpusun kendisine zarar vermesini önleyici nitelikte olmadığı ve kamera ile izlenemediği dikkate alındığında; öfke krizi geçiren veya intihar teşebbüsünde bulunan mahpuslar için kamera ile izlenebilen ve yumuşak malzeme ile donatılmış bulunan doku hasarı ve travma önleyici odanın kullanılması,

96. İdare tarafından koğuşlarda gerçekleştirilen aramalar esnasında mahpusların şahsî eşyasına zarar gelmemesi için azamî özenin gösterilmesi,

97. Haftalık yemek listelerinin idarî duyuru kanalı üzerinden mahpuslara duyurulması,

98. Kantinde satılan ürün çeşitliliğinin artırılması ve çeşitli marka ve bedenlerde iç çamaşırının satışının yapılması,

99. Mahpusların kullandıkları ilaçların tasnifi ve hazırlanması süreçlerinde çapraz bulaşın önlenmesi açısından tıbbî eldiven kullanılması,

100. Mahpusların sosyalleşmesi, bilgi ve görgülerinin arttırılması amacıyla düzenlenen eğitim-öğretim kursları ile iş ve meslek kurslarının sayılarının artırılması, hobi ve atölye faaliyetlerinin düzenlenmesi,⁹

101. Açık görüş alanlarında mahpusların ve yakınlarının görüş süresini takip edebilmeleri için duvar saati temin edilmesi

hususları tavsiye edilmektedir.

⁹ Avrupa Cezaevi Kuralları, Kural 27.6: “*Spor, oyunlar, kültürel faaliyetler, özel hobiler ve diğer boş zaman uğraşlarına imkân sağlanmalı ve mümkün olabildiğince mahpusların bu etkinlikleri organize etmelerine izin verilmelidir.*”

2. Kütahya İl Jandarma Komutanlığına Yönelik Tavsiye

102. Hastane sevk raporu düzenlenmiş mahpusların hastane sevklerinin en kısa sürede gerçekleştirilebilmesi için gerekli çalışmalarının yürütülmesi¹⁰
hususlu tavsiye edilmektedir.

3. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiyeler

103. Kurumda toplam kapasitenin üzerinde mahpus bulunduğu için bazı mahpusların yer yatağında yattığı, dolap sayısının yetersiz olduğu, sağlık hizmetlerine erişimde gecikme yaşanabildiği, kadın mahpusların her gün havalandırmaya çıkarılamadığı ve buna bağlı olarak Kurumdaki yaşam kalitesinin düştüğü tespit edilmiş olup bu çerçevede kalabalıklaşma¹¹ sorununun giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması
hususlu tavsiye edilmektedir.

4. Sağlık Bakanlığına Yönelik Tavsiye

104. Kurumdaki mevcut kalabalıklaşma sorununun mahpusların sağlık hizmetlerine erişim hakkını olumsuz etkilememesi ve günlük muayene sayısının tek hekim üzerinde iş yükü oluşturmaması açısından Kurumda ikinci bir aile hekimi görevlendirilmesi^{12/13}
hususlu tavsiye edilmektedir.

¹⁰ Birleşmiş Milletler, Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar, Kural 27: “Özel bir tedaviye ya da ameliyata ihtiyacı olan mahpuslar, uzmanlaşmış kurumlara ya da sivil hastanelere nakledilir. Bir hapishanenin kendi hastane olanakları varsa, mahpuslar uygun tedavi ve bakım için sevk edildiklerinde bu birimler yeterli insan gücü ve donanımına sahip olur.

¹¹ “Aşırı kalabalıklaşma, CPT’nin görev alanını doğrudan ilgilendiren bir konudur. Bir cezaevindeki bütün hizmetler ve faaliyetler, planlanandan daha çok kişinin olması durumunda olumsuz yönde etkilenecektir; söz konusu tesisteki genel yaşam kalitesi, belki de çok ciddi biçimde düşecektir. Ayrıca cezaevindeki veya cezaevinin bir bölümündeki aşırı kalabalıklaşma, fiziksel açıdan insanlık dışı veya aşağılayıcı düzeye gelebilir.” Bkz. CPT, 2. Genel Rapor, CPT/Inf (92) 3, para. 46.

¹² Sağlık Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı Arasında Ceza İnfaz Kurumlarındaki Sağlık Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Protokolün “Ceza İnfaz Kurumlarında Aile Hekimliği ve Diğer Sağlık Hizmeti Uygulaması” başlıklı 5. maddesi: “1000 ve üzerinde hükümlü ve tutuklu bulunan her kuruma aile hekimliği pozisyonu ihdas edilerek sağlık hizmeti sunulur. Kampüs içerisinde bulunup 1000 ve üzerinde hükümlü ve tutuklu barındıran kurumlarda bu kapsamda değerlendirilir. Hükümlü ve tutuklu sayısı 1000’e kadar olan kurumlar durumu uygun olan en fazla üç aile hekimine bağlanır. İlgili aile hekimi sağlık hizmetini, gezici sağlık hizmeti kapsamında verir.”

¹³ Sağlık Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı Arasında Ceza İnfaz Kurumlarındaki Sağlık Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Protokolün “Mükellefiyetler” başlıklı 7. maddesi: “Sağlık Bakanlığının bu protokol çerçevesinde yerine getireceği sorumluluklar şunlardır; a) Kurumlardaki sağlık hizmetlerinin yürütülmesi için yeterli sayı ve nitelikte personel görevlendirilmesini sağlamak.”